

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน : มิติทางวัฒนธรรม

เผยแผ่ เสี่ยววู๋

ในช่วง 15 ปีก่อนคนจีนที่อพยพเข้าไทยได้มี
ไม่มากนัก เมื่อมีคณะผู้แทนจากประเทศไทย
ไปเจริญสัมพันธไมตรีที่ปักกิ่ง ดิฉันก็ออกมาช่วย
เป็นล่ามให้ ในบรรดาคณะต่าง ๆ ที่ดิฉันร่วม
ต้อนรับ คือ

1. คณะป้องกัน ซึ่งมีพลตำรวจเอกชุมพล
โลหะชาละ และ คุณประสิทธิ์
กาญจวัฒน์
2. คณะแบดมินตัน
3. คณะทัวร์เพรสซิเดนส์ เป็นคณะแรก
ที่ไปจีน
4. คณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรี
5. คณะผู้บัญชาการทหารอากาศ
6. คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
7. คณะจากกระทรวงศึกษาธิการ
8. คณะจากทบวงมหาวิทยาลัย

นอกจากมีโอกาสดำเนินการต้อนรับคณะจากประเทศ-
ไทยที่ไปเยือนจีนแล้วยังมีโอกาสมาเมืองไทย
ในปี 1978, 1983 และ 1984, 1986 มีโอกาส
มาศึกษา ภาษา และวรรณคดีไทยที่จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ทำให้มีโอกาสพบปะกับคนไทย

ทุกระดับทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย จึงทำให้
เข้าใจคนไทย และเมืองไทยมากขึ้นตามลำดับ
ปัจจุบันจึงรู้สึกรักคนไทยเหมือนรักญาติพี่น้อง
ของตนจริง ๆ จนทำให้ไม่มีความรู้สึกเหมือนอยู่
ต่างประเทศ บ้านเมืองคนอื่นเขา สาเหตุเป็น
เพราะว่าคนจีนกับคนไทยมีวัฒนธรรมที่คล้าย-
คลึงกันมาก

วัฒนธรรมและความเชื่อในการทำดี นำมาซึ่งความเป็นมิตร

คนจีนมีคำโบราณคำหนึ่งสอนไว้ว่า ชาน-
เยี่ย (ชานเปา ตัวยู ตัวเป่า) แปลว่า ทำดีได้ดี
ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งตรงกับสำนวนไทยที่เดียว อีก
คำหนึ่ง คือ (โจว ยี เจีย บุยเจีย) แปลว่า
แก่นนั้นควรจะแก่ไม้ควรผูก เช่นเดียวกับคน
ไทยไม่ยึดมั่นในความผูกพยาบาทกับใคร ถ้าจำ
ไม่ผิดนวนิยายเรื่องแรกของไทยคือ เรื่องความ
พยาบาทซึ่งเอาเค้าเรื่องมาจากนวนิยายตะวันตก
ต่อมาในนวนิยายไทยเกิดขึ้นอีกเรื่องหนึ่งคือ ความ
ไม่พยาบาท เพราะคนไทยถือว่าความไม่พยาบาท
สอดคล้องกับคติธรรมอุตมการณของคนไทย

คำสอนเหล่านี้มีอิทธิพลต่อคนจีน และคนไทย มาหลายร้อยหลายพันปี คนจีนกับคนไทยจึงรัก การทำดี รักสงบ รักสันติภาพ รู้จักให้อภัย ไม่ชอบก่อแค้นคนอื่น และพร้อมที่จะเป็นมิตร กับผู้อื่นได้เสมอ ในประวัติศาสตร์ของไทย การรบที่เกิดขึ้นเกือบทุกครั้ง ชาตไทยมักจะเป็น ฝ่ายถูกรุก ในประวัติศาสตร์ของจีนก็เช่น เดียวกัน

ไทยกับจีนมีระยะเวลาที่ขาดการติดต่อกัน 20 กว่าปี จึงเกิดความไม่เข้าใจกันบ้าง ขอย้อนกลับไปคณะทัวร์เพชรชิตินั้น คณะแรกที่ไปปักกิ่ง ประเทศจีน ซึ่งดิฉันเป็นล่ามให้ จำได้ว่าใน ขณะนั้นมีสมาชิกทั้งหมดประมาณ 20 กว่าคน ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ เมื่อไปถึงเมืองจีนสมาชิก คณะส่วนใหญ่ตื่นเต้น ไม่ใช่เพราะดีใจแต่กลัว มากกว่า ในขณะมีสามีภรรยาคนหนึ่งวัย 60 กว่าปี ผู้เป็นสามี (คุณเคลื่อน) ได้เล่าให้ดิฉันฟังว่า ตอนที่ก่อนที่จะมาจีนเขามีความรู้สึกลัวว่าจะเข้า เมืองยาก และดีใจเมื่อไปถึงเมืองจีนโดนจับ หรืออาจจะมือนตรึงถึงแก่ชีวิตก็ได้ เพราะ ฉะนั้นตอนที่เข้าสู่ศุลกากรที่เซินจิ้น มีเจ้าหน้าที่ ศุลกากรให้กรอกแบบฟอร์ม มือไม้สั่นจนเขียน อะไรไม่ถูก ต่อมาค่อย ๆ ผ่อนคลายและค่อย ๆ แจ่มใสขึ้น กระทั่งวันจากกันสมาชิกคณะทัวร์ รู้สึกอาลัยอาวรณ์ไม่อยากจากไป และบอกว่าไป ที่ทุกแห่งทุกเมือง พบแต่คนจีนที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ยินดีต้อนรับมิตรชาวไทยเต็มที่ เขาประทับใจ มาก โดยเฉพาะ คุณเคลื่อน ซึ่งอายุ 60 กว่าปี

แล้วบอกว่าจะกลับมาเที่ยวเมืองจีนอีก ซึ่งทุกคน ซาบซึ้งใจต่อกัน 4 ปีต่อมา ดิฉันมีโอกาสมา เมืองไทยกับคณะนาฏศิลป์ สมาชิกเพชรชิตินั้น ได้ต้อนรับเหมือนญาติพี่น้องจริง ๆ ดิฉันจึงคิดว่า ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหมือนล้นกับพ้น มี กระทบกันบ้างแต่แยกจากกันไม่ได้ ในสำนวน จีนมีอีกคำคือ ถุน ซือ เชียง อี้ พูดว่าวิมพิปาก กับพ้นต้องพึ่งพาอาศัยกัน

ประเพณีนิยมไทย-จีน มีส่วนคล้ายคลึง มากจึงทำให้เข้ากันได้กลมกลืน

1. ความรักชาติของคน และพร้อม จะเป็นมิตรกับชาติอื่น ความรักชาติฝังลึกใน หัวใจชาวจีนและชาวไทย ชาวจีนภูมิใจที่เป็น ลูกหลานชาวจีนที่มีประวัติยาวนานถึง 2,000 กว่าปี เมืองจีนเป็นเมืองที่มีแผ่นดินกว้างใหญ่ ไพศาล ทิวทัศน์สวยงามยิ่ง และขึ้นชื่อว่าเป็น ประเทศที่มีอารยธรรม (สี่ อี้ จื่อ บ้าง) มี มรรยาท และคนไทยก็ภูมิใจที่เมืองไทยอุดม สมบูรณ์ มีอิสระ คนไทยเต็มไปด้วยน้ำใจเปี่ยม ด้วยรอยยิ้ม ดิฉันซาบซึ้งใจและเคยได้ยินคนไทย หลายคนบอกว่าเคยไปเที่ยวเมืองนอกหลาย ประเทศมาแล้ว แต่กลับมายิ่งรักเมืองไทยมากขึ้น ซ่อนมีแบบอย่างที่ดีมาแล้วในประวัติศาสตร์ไทย คือพระมงกุฎเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 ท่านเคยอยู่ เมืองนอกตั้งหลายปี แต่กลับมาเมืองไทยกลับ รักชาติยิ่งขึ้น ท่านพยายามส่งเสริมวัฒนธรรม ไทย โดยตั้งวรรณคดีสโมสรขึ้นมา และ

พยายามแนะนำวัฒนธรรมวรรณคดีเอกของ
ต่างประเทศเข้ามา เพื่อให้ศิวิไลซ์ตะวันตกมี
ส่วนช่วยพัฒนาประเทศของตนด้วย

การรักษาประเพณีของชาติ ดิฉันประทับใจ
ทั้งของจีนและของไทยคล้ายกันมาก อย่างวันสาท
วันเซ็งเม้ง วันตรุษจีน วันไหว้พระจันทร์
คนจีนที่โน่นฉลองกันคนไทยที่นี่ก็ฉลองกัน
คนไทยแท็ก็นฉลองด้วย วันสารทจีนในแผ่นดิน
ใหญ่ก็เลิกมาหลายปีแล้วไม่ได้รู้จักแล้ว แต่
เมืองไทยยังฉลองกันอย่างเอาจริงเอาจัง บรรยา-
การโบราณของจีนยังอนุรักษ์ไว้ในเมืองไทย

**2. การยอมเสียสละเพื่อคนอื่น และการ
ยินดีต้อนรับแขกเสมอ** คนจีนมีคำพังเพย
อยู่คำหนึ่งว่า ซื่อ จ๋า เจียน โต เค่อ เฟ็ง
หมายความว่า เลี้ยงครอบครัวให้ประหยัดต้อนรับ
แขกให้เต็มที่ ดิฉันเคยได้ยินคนไทยที่ไป
เยือนจีนมาแล้วหลายท่านบ่นว่าอาหารแต่ละมื้อ
ที่เมืองจีนนั้น ที่ต้อนรับพุ่มเพุยเหลือเกิน แม้
เมืองจีนจะไม่ร่ำรวยแต่ประชาชนจีนก็พอใจ
และยินดีเต็มที่ ที่ให้แขกบ้านแขกเมืองได้รับการ
ต้อนรับอย่างดี ครั้งหนึ่ง ศ (กุหลาบ) มานิกมาศ
ท่านเล่าให้ฟังว่าท่านไปเมืองจีนกับคณะอาจารย์
จุฬาฯ ไม่ว่าไปถึงไหนก็เสริฟน้ำชาร้อนให้และ
อาจารย์คณะนั้นทานน้ำชาร้อนไม่เป็นเท่าไรก็
อุตส่าห์รอจนเย็นลงก็เตรียมจะกิน เขาก็เตรียม

ชาร้อนให้อีกก็ต้องรออีกทั้ง ๆ ที่หิวน้ำมากจน
เย็นลงก็ดื่มอีก นี่แหละการต้อนรับแขกของ
คนจีนทำไมทำอย่างนี้คนจีนถือว่าถ้าน้ำชาเย็น
ลงแล้วน้ำใจจิต คล้าย ๆ ถ้าเย็นลงแล้วไม่ดื่มให้
เหมือนจะบอกว่าไปได้แล้ว คล้าย ๆ ใส่ใจเต็ม
ให้เรื่อย ๆ จนแขกไม่ได้ทานเลย คนไทยไป
เมืองจีนแรก ๆ คนจีนก็เอาแต่ของดี ๆ มาเสริฟ
มิกล้วย-ส้มมาให้ กล้วยสำหรับคนไทยเป็น
ผลไม้ที่หาง่ายจนมีสำนวนว่าเรื่องกล้วย ๆ แต่
คนปักกิ่ง กล้วย เป็นผลไม้ที่หายาก เพราะเป็น
ผลไม้เมืองร้อนกระทั่งต้องสั่งมาจากอาฟริกา
ด้วย ถ้าจะเอาแอปเปิ้ล สาลี่ ซึ่งคนปักกิ่งถือ
ว่าเป็นผลไม้ ซึ่งหาง่ายที่สุดมาเสริฟแขกบ้าน
แขกเมือง เขารู้สึกว่าอวย ผลไม้สาลี่ต้องเก็บไว้
ทานเอง คนไทยก็เหมือนกัน หอมล้อมไปด้วย
ความเป็นมิตรตลอดเวลา ดิฉันเคยขึ้นรถเมล์
กรุงเทพฯ ซึ่งขับไม่นิ่มเท่าไร ดิฉันไปเหยียบ
เท้าคนข้างหลัง ดิฉันยังไม่ทันขอโทษ เขากลับ
ขอโทษก่อน จึงซาบซึ้งในน้ำใจคนไทยมาก

ที่กล่าวมาเป็นเกร็ดที่ได้พบเห็นมาสิ่ง
เหล่านี้เป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่จะทำให้ดิฉันมั่นใจ
ว่าความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนจีนกับไทย
ต้องสนิทกันไปชั่ววันรันดร์ แม้จะมีอุปสรรคใด ๆ
เกิดขึ้นก็ตาม มีอาจขัดแย้งไปได้เพราะความ
คล้ายคลึงกันหลายอย่างเป็นสายผูกพันให้ชาติจีน
และชาติไทยต้องเป็นมิตรกันตลอดไป

ประวัติผู้เขียนบทความ

ฯพณฯ หลี่ ชี้อ่ จุน

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ปัจจุบัน เป็นเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำประเทศไทย

คุณประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์

ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากมหาวิทยาลัยจันทน์ เมืองเชียงใหม่ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการธนาคารกรุงเทพ จำกัด

ฯพณฯ ดร. เต๋อ บุนนาค

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จาก Cambridge University และระดับปริญญาเอก จาก Oxford University ประเทศอังกฤษ

ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง เอกอัครราชทูตไทย ประจำประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

รองศาสตราจารย์ ดร. จุลีพร ขินวรรณ

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก จาก Stanford University ประเทศสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบัน เป็นรองศาสตราจารย์ ประจำคณะรัฐศาสตร์ และผู้อำนวยการ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ทางเศรษฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัจจุบัน เป็นรองศาสตราจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดร. อนุสนธิ์ ขินวรรณ

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จาก Oxford University ประเทศอังกฤษ

ปัจจุบัน รับราชการในตำแหน่งเลขานุการโท กองนโยบายและแผน กระทรวงการต่างประเทศ

อาจารย์เศียร เสียวรุษ

สำเร็จการศึกษาด้านภาษาไทย จากคณะภาษาและวรรณคดีตะวันออก มหาวิทยาลัยปักกิ่ง

ปัจจุบัน เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะภาษาและวรรณคดีตะวันออก มหาวิทยาลัยปักกิ่ง และเป็นอาจารย์อาคันตุกะ สอนวิชาภาษาจีน ที่สาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สิ่งตีพิมพ์ของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

วารสารไทย-ญี่ปุ่นศึกษา

วารสารไทย-ญี่ปุ่นศึกษา เป็นวารสารวิชาการของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ราย 4 เดือน ออกวางตลาดปีละ 3 ฉบับ (มกราคม-เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคม และกันยายน-ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับญี่ปุ่นและส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างไทยและญี่ปุ่น ขณะนี้มีวารสารฉบับที่ยังคงจำหน่ายคือ

ฉบับประจำเดือน เมษายน 2531 *การเมืองและความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น* ราคา 20 บาท

ฉบับประจำเดือน สิงหาคม 2531 *Japanese Economic Development and Thailand-Japan Relations* ราคา 20 บาท

ฉบับประจำเดือน ธันวาคม 2531 *สื่อสารมวลชนญี่ปุ่น* ราคา 20 บาท

ฉบับประจำเดือน เมษายน 2532 *สตรีในสังคมญี่ปุ่น* ราคา 25 บาท

ฉบับประจำเดือน สิงหาคม 2532 *พบกับทูตญี่ปุ่นคนใหม่ประจำประเทศไทย* ราคา 25 บาท

ฉบับประจำเดือน ธันวาคม 2532 *Japanese Politics and Culture* ราคา 25 บาท

ฉบับประจำเดือน เมษายน 2533 *เส้นทาง การเปลี่ยนแปลงของญี่ปุ่นจาก ทาเคชิตะ ผ่านอุโนะ สู่ไคฟู* ราคา 25 บาท

ฉบับประจำเดือน สิงหาคม 2533 *สินค้าเกษตรไทยไปญี่ปุ่น* ราคา 25 บาท

ฉบับประจำเดือน ธันวาคม 2533 *ท้าวทองกีบม้าสตรีญี่ปุ่นในราชสำนักอยุธยา* ราคา 25 บาท

อัตราค่าสมาชิก วารสารไทย-ญี่ปุ่นศึกษา พร้อมค่าส่ง 3 ฉบับ/ปี 90 บาท

วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา เป็นวารสารวิชาการราย 6 เดือน ออกจำหน่ายปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน, กรกฎาคม-ธันวาคม) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทางสถาบันยังมีวารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาจำหน่าย ดังนี้

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เมษายน 2531 *ช้างเขาดิน* ราคา 20 บาท

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มิถุนายน 2532 *เรื่อง-น่ารู้เกี่ยวกับขงจื้อ* ราคา 25 บาท

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ธันวาคม 2532 *วิเคราะห์สามก๊ก* ราคา 30 บาท

อัตราค่าสมาชิก วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา พร้อมค่าจัดส่ง 2 ฉบับ/ปี 60 บาท

จดหมายข่าววิเคราะห์สถานการณ์ไทย-ญี่ปุ่น

จดหมายข่าววิเคราะห์สถานการณ์ไทย - ญี่ปุ่น มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่วิเคราะห์ข่าวสาร อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ และเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศไทย เพื่อจะได้ปรับทิศทางเข้าสู่รูปแบบใหม่ของความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21

ทางโครงการกำลังเปิดรับสมาชิกของจดหมายข่าว โดยให้บริการแก่สมาชิกในด้าน

1. จดหมายข่าว จำนวนทั้งสิ้น 12 ฉบับ/ปี
2. หนังสือ Annual Review
3. จัดสัมมนาสรุปความเคลื่อนไหวประจำปี ในเรื่องความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น
4. บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลด้านญี่ปุ่น

อัตราค่าสมาชิก พร้อมค่าจัดส่ง บัตร 100 บาท

หนังสือภาษาไทย

ไว จามรมาน (แปล). *ธุรกิจขนาดกลาง-ย่อม*. จำนวน 229 หน้า ราคา 65 บาท

ไว จามรมาน (แปล). *ธุรกิจขนาดกลาง-ย่อม ที่ท้าทายโลกอุตสาหกรรม*. จำนวน 214 หน้า ราคา 60 บาท

โชอิชิ อิวาซากิ (เขียน). *สนทนากับผู้นำญี่ปุ่นสำหรับคนไทย*. จำนวน 125 หน้า พร้อมเทปฝึกพูดภาษาญี่ปุ่น
ราคา 150 บาท

จุลชีพ ชินวรรณ (บรรณาธิการ). *เอเชียตะวันออก ในทศวรรษ 1990*. จำนวน 251 หน้า ราคา 150 บาท

หนังสือภาษาอังกฤษ

Suvinai and Cynthia Muncada Pornevalai, *Readings in Joint Venture and Economic Theory*.
254 P. 500 Baht.

Yos Santasombat and Pirom Chantaworn (Editors). *Toward Restructuring of the Division of Labour in the Asian Pacific Region : Economic Relation of Japan, China, NICs and ASEAN in the year 2000*. 199 P. 130 Baht.

Naris Chaiyasoot. *Information, Uncertainty and the Sifo Scheme : With some Reference to the Japanese Experience*. 34 P. 25 Baht.

หากท่านสนใจสิ่งตีพิมพ์ของสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 225-8611 หรือ 221-6171 ต่อ 3420, 3421

คุณเลือกเราเพราะเราไม่เหมือนใคร

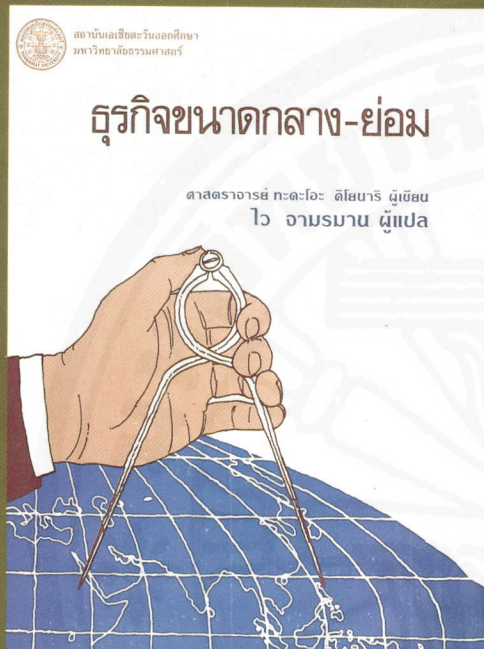
ธนาคารกรุงเทพ พาณิชย์การ จำกัด

กั ว ว ไ ก ล ป่ กั บ คุ ณ

แนะนำหนังสือใหม่

ของ

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

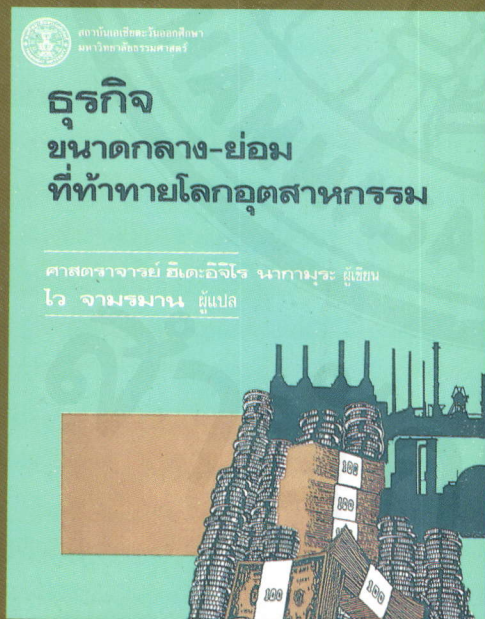
ธุรกิจขนาดกลาง-ย่อม

เป็นหนังสือที่อธิบายเกี่ยวกับความเป็นมาของธุรกิจขนาดกลาง-ย่อมในญี่ปุ่น ตลอดจนพัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจขนาดกลาง-ย่อม ในปัจจุบัน

เขียนโดย ศาสตราจารย์ ทะตะโอะ คิโยนาริ

แปลโดย ไวย จามรมาน

ราคา 65 บาท/229 หน้า

ธุรกิจขนาดกลาง-ย่อม ที่ทำลายโลกอุตสาหกรรม

เป็นหนังสือที่กล่าวถึงการดำเนินธุรกิจขนาดกลาง-ย่อมทางด้านอุตสาหกรรม รวมถึงแนวโน้มของธุรกิจอุตสาหกรรมในอนาคต

เขียนโดย ศาสตราจารย์ อิเดะอิชิโร นากามุระ

แปลโดย ไวย จามรมาน

ราคา 60 บาท/214 หน้า

สั่งซื้อได้ที่ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ถนนพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200 โทร. 222 - 9644